

Bild: Eric Salomonsson

Debatt: Tandläkarbristen i glesbygden bagatelliseras i ny utredning

ÖP 30 mars

Nyligen överlämnades utredningen ”När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa” till regeringen. Utredningens förslag kan uppfattas som en förenkling i syfte att nå den del av befolkningen som tandvården inte når i dag.

Vår bedömning är att åtgärderna inte kommer att leda till denna förenkling, för varken patient eller tandläkare, och därmed inte uppnå ambitionen med en jämlik tandhälsa.

I dag ser tillgängligheten till tandvård väldigt olika ut beroende på var i landet du bor. Sveriges Tandläkarförbund anser inte att utredningen tar den geografiska komponenten på tillräckligt stort allvar. Ett budskap om 200 kronor per besök kan låta slagkraftigt, men det är tveksamt om detta och övriga förslag i utredningen löser de regionala tillgänglighetsproblemen.

Regionerna och Arbetsförmedlingen har länge rapporterat om brist på tandläkare. Senast i förra veckan gav Socialstyrelsen ut en rapport som konstaterade just detta.

Problematiken kring brist på tandläkare tas ofta upp i media. Det är också något som många av våra medlemmar vittnar om. I vissa regioner nekas patienter vård på grund av resursbrist.

Det finns alltså inte utrymme att upprätthålla den regelbundna och förbyggande tandvården som är en av de viktigaste faktorerna för den framgång som svensk tandvård uppvisar. Problemet är inte unikt för tandvården, utan går igen inom flertalet vårdområden och är del av en generell glesbygdsproblematik. Utredningen föreslår att omorganiseringar av tandvården inom respektive region. Det kommer inte att lösa tandläkarbristen och långa köer.

Vi tror att frågor såsom möjligheten till kollegialt stöd, möjlighet till fortbildning, en variation av arbetsuppgifter och förutsättningar är avgörande för att få fler tandläkare att verka i glesbygden.

Tandvård som enbart har möjlighet att ta emot akuta fall, att endast utföra vissa typer av behandlingar, ingen kontakt med erfarna tandläkarkollegor och hög personalomsättning i tandvårdsteamet – kommer inte öka incitamenten för att verka i aktuella områden. Det är inte vägen för att öka kvaliteten och kontinuiteten för patienter utanför regionernas centralorter.

Fri prissättning, fri etableringsrätt och kostnadstäckning är också avgörande komponenter för att tandläkare och tandvårdskliniker ska kunna verka i glesbygden.

Utredningen poängterar att tandvården är i en positiv utveckling gällande minskade skillnader i tandhälsa i befolkningen. Nivån hos dem som hade sämst tandhälsa har höjts och förbättras det senaste decenniet. Det sker alltså under samma 10-årsperiod då det rapporteras att skillnaderna mellan inkomster i befolkningen ökar. Samtidigt får tandvården återigen högst betyg i patientnöjdhet.

Vi befarar att alltför omfattande omstruktureringar inom tandvården riskerar att bryta den här positiva utvecklingen.

Chaim Zlotnik, förbundsordförande i Sveriges Tandläkarförbund